

- un articol pe care l-am publicat în revista Timișoara și pe care îl postez și aici, în format pdf, pentru a putea fi vizualizate și documentele aferente -

Un destin sub comunism

Născut în 1928 la Târgu Mureș, Valentin Cantor, se refugiază la București în 1940, după Dictatul de la Viena. În 1952, student fiind, este arestat pentru „propagandă împotriva orânduirii socialiste” și tipărire de manifeste împotriva regimului. Împreună cu alți opt tineri, majoritatea studenți ai unui grup organizat, a petrecut peste 3 ani în condițiile infernale din închisoarea politică de la Jilava. A beneficiat de grațierile din 1955 și i s-a permis să termine facultatea (Facultatea de chimie industrială din București). Mereu respins la cererile de angajare, datorită „dosarului de cadre”, în perioada 1957-60 a lucrat ca muncitor necalificat prin diverse întreprinderi. După 1960 a fost acceptat în industria de specialitate, dar, acumulându-se motivele de profundă incompatibilitate față de tot ceea ce petrecea în acei ani, a hotărât să părăsească țara. În 1966 reușește să treacă Dunărea și apoi granița cu Italia. A primit certificat de refugiat politic, după care a emigrat în SUA – fără cunoștințe de engleză, fără economii sau rude acolo.

În SUA, împreună cu un grup de aproape 20 de tineri români (între ei Nicolae Dima, Mihai Vînătoru, Valeria Secu, Dan Moldovan, Adam Alb, George Fara), s-a alăturat românilor din generația celor care ajunseseră în America după cel de-al doilea război mondial (profesorul Popescu-Botoșani, diplomatul Brutus Coste, avocatul Miron Butariu și alții) în numeroasele manifestări anti-comuniste. În 1973-74, mai mulți tineri au organizat o grevă a foamei, numărul protestatarilor în cauză și al celor care i-au sprijinit ridicându-se la circa 400 de persoane.

În 1992 Cantor se repatriază. Deși știa bine că singura schimbare mai importantă era că țara nu mai era condusă de Ceaușescu. Renunță la un trai tihnit peste Ocean, conștient de asemenea că Sistemul înstăpânit peste țară după executarea lui Ceaușescu nu-i va reda drepturile. În 1994 se adresează Justiției pentru a-i fi redată casă din București nationalizată în 1950. Bineînțeles că Justiția decide că imobilul a fost vândut legal chiriașilor de lux, aparținând nomenclurii regimului comunist. Care chiriași, ne mai spune Justiția complice cu raptul comunist și cu numita nomenclatură, au fost de „bună-credință”. Sintagmă infamă introdusă prin Legea 112/1995, pe care instanța i-o opune lui Cantor deși el, proprietarul de drept, se adresase Justiției cerând retrocedarea casei înainte de adoptarea Legii 112. Cantor trece la cele veșnice în septembrie 2017. Mâhnit de răul din țară dar și împlinit că prin ceea ce a făcut a putut să aducă “un omagiu de recunoștință minunaților mei dascăli precum și celor care s-au sacrificat pentru o Românie mândră și ocrotitoare”.

L-am cunoscut pe Valentin Cantor. Un om blând și de o modestie rară, niciodată făcând caz de viața sa exemplară și de un patriotism tăinuit adânc în sufletul său generos. Am înțeles cu adevărat cât de mult a fost deranjat regimul comunist de activitatea sa din exil numai atunci când, în urmă cu mai mulți ani, căutând în arhivele Consiliului de Stat comunist, am dat peste Decretul prin care Ceaușescu i-a retras cetățenia română. Cantor nu știa că-i fusese retrasă cetățenia, doar bănuia.

Mă voi referi pe scurt la două sau trei chestiuni de principiu privind acest act (reprodus, cum am precizat în preambul, în forma publicată de pagina de Documente). Mai întâi, în arhive am găsit un număr incomparabil mai mic de cazuri retragere a cetățeniei din motive politice decât mă așteptasem – semn că, repet, regimul ceaușist a fost deranjat în mod serios de acțiunile din exil ale lui Cantor. Apoi, ca în orice dictatură ce se respectă, dar și conștientă că viola grosolan drepturile omului, Decretul a fost oprit de la publicarea în Buletinul Oficial. Decizia lui Ceaușescu viola dreptul la liberă exprimare consacrat prin Declarația universală a drepturilor omului, la care România era parte încă din 1955 (art 19 – „Orice om are dreptul la libertatea opiniilor și exprimării; acest drept include libertatea de a avea opinii fără imixtiune din afară”). În sfârșit, abuzul și fraudă veneau chiar din legea care instituia sancțiunea retragerii cetățeniei din motive politice. Cantor și toți cei asemeni lui s-au ridicat exclusiv împotriva dictaturii care își oprima propriul popor. Cu toate acestea, regimul vorbea, falsificator și perfid – prin Legea cetățeniei nr 24/1971 și prin Decretul semnat de Ceaușescu însuși – nu despre asta, ci despre „trădarea intereselor poporului” și despre “fapte ostile față de țară”. (*Revista Timișoara, 15 iunie 2018*)

SECRETARIATUL GENERAL AL CONSILIULUI DE MINIȘTRI

REFERAT

Nr. PS. 01097

SECRET
exemplarul nr. __

Secția _____

Nr. Dos. _____ din 20 aprilie 1974

De acord cu referatul,

C O N S I L I E R,

Luchian Eugen

INITIATOR: Ministerul de Interne.

OBIECT : Proiect de decret prezidențial privind retragerea cetățeniei române unei persoane.

AVIZE : Nu s-au cerut.

EXAMINAREA MATERIALULUI: Ministerul de Interne propune retragerea cetățeniei române lui Cantor Valentin Alexandru, născut la 15 iunie 1928 în Tîrgu Mureș, în prezent domiciliat în Statele Unite ale Americii.

Propunerea se face în baza art.19 alin.2 litera a din Legea nr.24/1971 privind cetățenia română.

CONCLUZII: Propunem ca proiectul de decret prezidențial să fie supus Președintelui Republicii Socialiste România.

PROPUNERI DE DIFUZARE: După aprobare, decretul prezidențial se va comunica Ministerului de Interne și Ministerului Afacerilor Externe, fără a se publica în Buletinul Oficial al Republicii Socialiste România.

INSPECTOR DE SPECIALITATE I,
Colonel

Nicola Stefan

INSPECTOR DE SPECIALITATE II,

Ligia Bărbulescu

N O T A

Prin Hotărîrea nr.451 din 3 mai 1974, Consiliul de Miniştri supune spre adoptare, la propunerea Ministerului de Interne, proiectul de decret prezidenţial privind retragerea cetăţeniei române lui CANTOR VALENTIN-ALEXANDRU, în vîrstă de 46 de ani, domiciliat în S.U.A.

Propunerea de retragere a cetăţeniei române se face în baza art. 19 alin. 2 lit. a din Legea nr.24/1971, cel în cauză avînd manifestări ostile faţă de R.S.România în străinătate.

Decretul nu se publică, urmînd a se comunica organelor interesate.

Propun semnarea proiectului de decret.

SECRETARUL
CONSILIULUI DE STAT,

Crist. Maltu

CONSILIUL DE MINISTRI
AL
REPUBLICII SOCIALISTE ROMANIA

H O T A R I R E

pentru elaborarea proiectului de decret prezidențial
privind retragerea cetățeniei române unei persoane

Consiliul de Miniștri al Republicii Socialiste România
h o t ă r ă ș t e :

Articol unic. Să se supună Președintelui Republicii
Socialiste România, proiectul de decret privind retragerea
cetățeniei române lui Cantor Valentin Alexandru.

PRESEDINTELE
CONSILIULUI DE MINISTRI,
Manea Mănescu

București, 3 mai 1974
nr. 451

Conform originalului

EXPUNERE DE MOTIVE

In conformitate cu prevederile Legii nr.24/1971, s-a întocmit alăturatul proiect de decret prezidențial privind retragerea cetățeniei române lui CANTOR VALENTIN-ALEXANDRU, aflat în Statele Unite ale Americii.

In anul 1966 a părăsit fraudulos țara, trecînd în R.S.F.lugoslavia, de unde a plecat în Italia și Suedia, stabilindu-se în cele din urmă în Statele Unite ale Americii.

Pe timpul șederii în Statele Unite ale Americii s-a încadrat în grupul de elemente dușmănoase ale emigrației române din New-York și a participat la demonstrația ostilă țării noastre de la 23 August 1973 din jurul Ambasadei Republicii Socialiste România la Washington.

In anul 1953 a fost condamnat la 3 ani închisoare corecțională pentru infracțiunea de propagandă împotriva orînduirii socialiste. Pentru trecerea frauduloasă a frontierei a fost condamnat în lipsă 10 ani închisoare și confiscarea totală a averii.

Ambasada Republicii Socialiste România la Washington a propus retragerea cetățeniei române lui CANTOR VALENTIN-ALEXANDRU, cu care Comisia pentru problemele de pașapoarte și vize de pe lîngă Consiliul de Miniștri a fost de acord.

Alăturat vă prezentăm proiectul de decret prezidențial, cu care, dacă sînteți de acord, vă rugăm să binevoiți a-l aproba.

MINISTRU DE INTERNE

Emil Bobu

PREȘEDINTELE
REPUBLICII SOCIALISTE ROMÂNIA

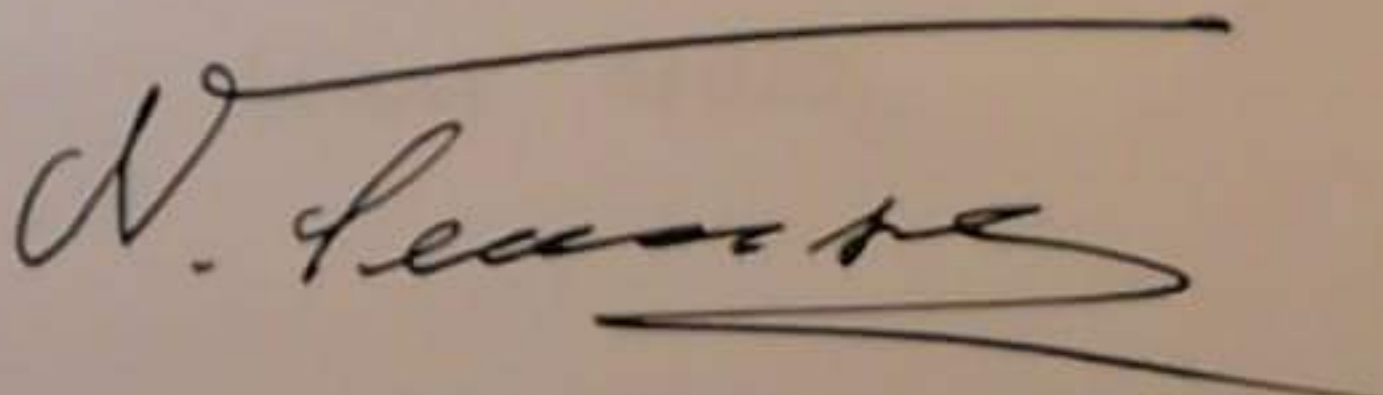
DECRET
PREZIDENȚIAL

PRIVIND RETRAGEREA CETATENIEI ROMANE UNEI PERSOANE

Președintele Republicii Socialiste România
d e c r e t e a z ă :

Articol unic.- Se retrage cetățenia română în baza articolului 19 alineatul 2 litera a din Legea nr.24/1971, numelui CANTOR VALENTIN-ALEXANDRU, născut la 15 iunie 1928 în Tîrgu-Mureș, fiul lui Alexandru și Aristica, chimist, aflat în Statele Unite ale Americii.

Inregistrarea nașterii s-a făcut în Tîrgu-Mureș sub nr.352 din 18 iunie 1928.

PRESEDINTELE
REPUBLICII SOCIALISTE ROMANIA

București, 15 mai 1974
Nr.53.-